

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
O Autorach	XVII
Wprowadzenie	XIX
Rozdział I. Zakup a inne sposoby uzyskania własności przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części (Wojciech Paryś)	1
1. Uwagi ogólne	1
2. Transakcje <i>assets deal</i>	1
3. Transakcje <i>share deal</i>	2
4. Podział spółki	3
Rozdział II. Nabycie przedsiębiorstwa oraz jego zorganizowanej części (Wojciech Paryś)	5
1. Pojęcie przedsiębiorstwa	5
1.1. Ujęcie przedmiotowe, podmiotowe i funkcjonalne	5
1.2. Definicja ustawowa – art. 55 ¹ Kodeksu cywilnego	6
1.2.1. Nazwa	7
1.2.2. Własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości	8
1.2.3. Prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych	8
1.2.4. Wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne	8
1.2.5. Koncesje, licencje i zezwolenia	8
1.2.6. Patenty oraz inne prawa własności przemysłowej	9
1.2.7. Majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne	9
1.2.8. Tajemnice przedsiębiorstwa	10
1.2.9. Księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	10
1.2.10. Inne składniki	10

1.2.11. Zobowiązania (długi)	11
1.2.12. Niezbędność niektórych składników	11
2. Przedsiębiorstwo nieaktywne – zawieszenie działalności przedsiębiorstwa	11
3. Prowadzenie działalności gospodarczej a prowadzenie przedsiębiorstwa	12
4. Pojęcie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	12
5. Podsumowanie	13
Rozdział III. Zasady odpowiedzialności zbywcy i nabywcy przedsiębiorstwa <i>(Jagna Kowalczyk-Fudali)</i>	15
1. Wstęp	15
2. Charakterystyka odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa	16
2.1. Solidarna odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa	16
2.2. Przesłanki odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa	17
2.3. Odpowiedzialność kolejnego nabywcy	18
3. Przesłanki wyłączenia odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa	18
3.1. Zgoda wierzyciela	18
3.2. Brak związku zobowiązania z działalnością nabywanego przedsiębiorstwa	19
3.3. Brak wiedzy o zobowiązaniu a zachowanie należytej staranności	19
3.4. Inne możliwości ograniczenia odpowiedzialności nabywcy	20
4. Kwotowe ograniczenie odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa	21
5. Sposób określenia wartości przedsiębiorstwa	21
6. Kolejność zaspokajania wierzycieli	22
7. Charakterystyka odpowiedzialności zbywcy przedsiębiorstwa	23
7.1. Solidarna odpowiedzialność zbywcy za zobowiązania przedsiębiorstwa	23
7.2. Przesłanki wyłączenia odpowiedzialności zbywcy	23
7.3. Odpowiedzialność zbywcy wobec nabywcy	24
Rozdział IV. Zasady odpowiedzialności zbywcy i nabywcy zorganizowanej części przedsiębiorstwa <i>(Jagna Kowalczyk-Fudali)</i>	25
1. Przedmiot umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa	25
2. Charakterystyka odpowiedzialności nabywcy i zbywcy zorganizowanej części przedsiębiorstwa	26
2.1. Podobieństwo do odpowiedzialności nabywcy i zbywcy przedsiębiorstwa ..	26
2.2. Powiązanie zobowiązania z zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa	26
2.3. Ograniczenie odpowiedzialności nabywcy zorganizowanej części przedsiębiorstwa	28
Rozdział V. Zgody korporacyjne wymagane do zbycia i nabycia przedsiębiorstwa oraz zorganizowanej części przedsiębiorstwa zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych <i>(Patrycja Malesza-Woźniak)</i>	29
1. Uwagi ogólne	29
2. Rodzaje zgód	30
3. Zgody korporacyjne na zbycie przedsiębiorstwa w spółkach kapitałowych	31

3.1. Informacje ogólne	31
3.2. Forma udzielenia zgody	32
3.3. Treść uchwały	34
3.4. Wymagana większość głosów	34
3.5. Termin udzielenia zgody	34
3.6. Skutki prawne uchylecia lub stwierdzenia nieważności uchwały	35
4. Zgody korporacyjne na nabycie przedsiębiorstwa w spółkach kapitałowych	36
5. Zgody korporacyjne na zbycie i nabycie przedsiębiorstwa w spółkach osobowych	36
6. Zgody korporacyjne wymagane do zbycia i nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa zgodnie z przepisami KSH	38
7. Wzory	39
7.1. Projekt uchwały dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podjętej na podstawie art. 228 pkt 3 KSH w jednoosobowej sp. z o.o., w sytuacji gdy strony transakcji zawierają w pierwszym etapie przedwstępną umowę sprzedaży przedsiębiorstwa	39
7.2. Projekt uchwały dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podjętej na podstawie art. 228 pkt 3 KSH w trybie art. 227 § 2 KSH, w sytuacji gdy strony transakcji zawierają w pierwszym etapie przedwstępną umowę sprzedaży przedsiębiorstwa	40
7.3. Projekt uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia spółki akcyjnej podjętej na podstawie art. 393 pkt 3 i 4 KSH (w sytuacji gdy w skład przedsiębiorstwa wchodzi prawo własności nieruchomości)	41
7.4. Projekt uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia spółki akcyjnej podjętej na podstawie art. 393 pkt 3 KSH dla zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa	42
Rozdział VI. Asset Deal – czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część (Joanna Jurasz)	43
1. Przedmiot transakcji	43
2. Sukcesja praw i obowiązków	45
3. Forma czynności prawnej	47
4. Zarys struktury transakcji <i>asset deal</i>	48
4.1. List intencyjny (ang. <i>letter of intent</i> – LOI)	48
4.2. Umowa o zachowaniu poufności (ang. <i>non-disclosure agreement</i> – NDA)	49
4.3. Okres przejściowy (<i>signing-closing</i>)	49
Rozdział VII. Zbycie przedsiębiorstwa a przejście zakładu pracy (Katarzyna Małaniuk)	53
1. Pojęcie przejścia zakładu pracy	53
2. Konsekwencje dla dotychczasowych stosunków pracy	54
3. Obowiązki informacyjne wobec pracowników	55
3.1. Poinformowanie rady pracowników	56
3.2. Poinformowanie organizacji związkowych	57

3.2.1. Obowiązki do 31.12.2018 r.	57
3.2.2. Obowiązki po 1.1.2019 r.	58
3.3. Przekazanie środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	58
4. Konsekwencje dla nabywcy	59
4.1. Konsekwencje w zakresie umów o pracę	60
4.2. Konsekwencje dla stosowania układu zbiorowego	60
4.3. Konsekwencje związane z obowiązywaniem regulaminów	60
4.4. Konsekwencje organizacyjne	61
Rozdział VIII. Due diligence – praktyczne aspekty badania przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części przed jego nabyciem (Jarosław Kamiński)	63
1. Uwagi ogólne	63
2. Rodzaje due diligence	64
3. Krok po kroku	65
3.1. List intencyjny/umowa o poufności	65
3.2. Przeprowadzenie badania	65
3.3. Raport	66
Rozdział IX. Nabycie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części jako forma koncentracji podlegająca obowiązkowi zgłoszenia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Joanna Jurasz)	79
1. Pojęcie koncentracji	79
2. Nabycie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części jako forma koncentracji	80
3. Zgłaszanie zamiaru nabycia mienia	82
4. Składanie wniosku o wszczęcie postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji	82
5. Wydanie decyzji w sprawie koncentracji przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	83
6. Konsekwencje niezgłoszenia zamiaru koncentracji	84
Rozdział X. Bilansowe aspekty sprzedaży przedsiębiorstwa oraz zorganizowanej części przedsiębiorstwa (Alicja Różańska)	87
1. Rozliczenie nabycia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części metodą nabycia lub łączenia udziałów	87
1.1. Wprowadzenie	87
1.2. Metoda nabycia przy rozliczaniu przejęcia przedsiębiorstwa	88
1.2.1. Okoliczności stosowania	88
1.2.2. Procedura postępowania	88
1.2.3. Identyfikacja oraz ustalenie wartości godziwej aktywów i zobowiązań spółki przejmowanej	89
1.2.4. Określenie ceny przejęcia	91
1.2.5. Ustalenie wartości firmy	94
1.2.6. Wyłączenia i korekty	94

1.3. Metoda łączenia udziałów w przejęciu przedsiębiorstwa	96
1.3.1. Okoliczności stosowania	96
1.3.2. Procedura postępowania	97
1.3.2.1. Doprowadzenie poszczególnych pozycji bilansu i RZiS spółki przejmowanej do jednolitych metod wyceny – zgodnych z metodami wyceny spółki przejmującej	98
1.3.2.2. Sumowanie poszczególnych pozycji bilansów i RZiS oraz dokonywanie wyłączeń	98
1.3.2.3. Korekta kapitału własnego	99
1.3.2.4. Przykład rozliczenia przejęcia przedsiębiorstwa metodą łączenia udziałów	100
1.4. Porównanie skutków przyjętej metody rozliczenia przejęcia	101
1.5. Pozostałe wymogi związane z przejęciem przedsiębiorstwa	103
1.5.1. Zamknięcie ksiąg rachunkowych	103
1.5.2. Inwentaryzacja składników majątku	103
1.5.3. Obowiązki sprawozdawcze związane z przejęciem przedsiębiorstwa	103
1.5.3.1. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego	104
1.5.3.2. Dodatkowe informacje i objaśnienia	104
1.5.4. Obowiązek udziału biegłego rewidenta w procesie połączenia	107
2. Ustalanie wartości firmy w transakcji nabycia przedsiębiorstwa	108
2.1. Wprowadzenie	108
2.2. Metodologia ustalania wartości firmy	109
2.3. Pozostałe kwestie związane z wartością firmy	110
2.3.1. Metodologia rozliczania wartości firmy w kolejnych po przejęciu okresach sprawozdawczych	110
2.3.2. Obowiązki sprawozdawcze związane z wartością firmy	112
3. Metody wyceny przedsiębiorstwa	113
3.1. Wprowadzenie	113
3.2. Klasyfikacja metod wyceny	114
3.3. Przedmiot i cel wyceny	115
3.4. Metody majątkowe	115
3.4.1. Metoda aktywów netto	116
3.4.2. Metoda skorygowanych aktywów netto	116
3.4.3. Metoda likwidacyjna	118
3.4.4. Metoda odtworzeniowa	118
3.5. Metody dochodowe	119
3.5.1. Metoda zdyskontowanych przepływów pieniężnych	119
3.5.2. Metoda skapitalizowanego zysku	123
3.5.3. Metoda zdyskontowanej dywidendy	124
3.6. Metody porównawcze (mnożnikowe)	124

3.7. Metody mieszane	126
3.7.1. Metoda niemiecka (wartości średniej)	126
3.7.2. Metoda szwajcarska	126
3.7.3. Metoda anglosaska i stuttgarcka	127
3.8. Podsumowanie metod wyceny przedsiębiorstwa	127
Rozdział XI. Podatkowe aspekty sprzedaży przedsiębiorstwa oraz sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa	129
1. Definicja przedsiębiorstwa i zorganizowanej części przedsiębiorstwa (<i>Maciej Wilczkiewicz</i>)	129
1.1. Uwagi ogólne	129
1.2. Definicja przedsiębiorstwa	129
1.2.1. Informacje ogólne	129
1.2.2. Przedsiębiorstwo w orzecznictwie organów podatkowych i sądów administracyjnych	131
1.2.2.1. Orzecznictwo na gruncie podatków dochodowych	131
1.2.2.2. Orzecznictwo na gruncie przepisów o VAT	133
1.3. Zorganizowana część przedsiębiorstwa	134
1.3.1. Warunki konieczne do spełnienia, aby zespół składników majątkowych mógł zostać zakwalifikowany jako zorganizowana część przedsiębiorstwa	134
1.3.2. Zorganizowana część przedsiębiorstwa jako zespół wyodrębniony organizacyjnie i finansowo	135
1.3.3. Zorganizowana część przedsiębiorstwa w orzecznictwie organów podatkowych i sądów administracyjnych	137
1.3.3.1. Zobowiązania a zorganizowana część przedsiębiorstwa	137
1.3.3.2. Zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa w następstwie wielu czynności	138
1.3.3.3. Nieruchomości jako składnik zorganizowanej części przedsiębiorstwa	139
1.3.3.4. Nieruchomość jako zorganizowana część przedsiębiorstwa	140
1.3.3.5. Pracownicy jako składnik zorganizowanej części przedsiębiorstwa	141
1.4. Prawne formy ochrony	142
1.4.1. Uwagi ogólne	142
1.4.2. Interpretacja indywidualna jako środek ochrony prawnej	143
1.4.2.1. Informacja ogólna i interpretacja indywidualna	143
1.4.2.2. Wymogi dotyczące wniosku	143
1.4.2.3. Zakres ochrony wynikający z interpretacji indywidualnej	144
1.4.2.4. Interpretacje wspólne	145
2. Skutki sprzedaży przedsiębiorstwa i zorganizowanej części przedsiębiorstwa na gruncie podatku dochodowego od osób prawnych (<i>Adrian Maczura</i>)	146
2.1. Skutki podatkowe dla sprzedającego – zasady ustalania przychodu	146

2.1.1. Informacje ogólne	146
2.1.2. Definicja przychodu w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych	147
2.1.3. Ustalenie wartości sprzedaży	147
2.2. Szacowanie przychodu przez organy podatkowe	148
2.3. Wartości przyjęte przez nabywcę zobowiązań	149
2.3.1. Informacje ogólne	149
2.3.2. Umorzenie zobowiązania, będące następstwem zwolnienia z długu, w wyniku sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części	149
2.4. Wysokość wynagrodzenia i jego wpływ na ustalenie podstawy opodatkowania	150
2.5. Moment powstania obowiązku podatkowego	151
2.5.1. Informacje ogólne	151
2.5.2. Data otrzymania każdej z zaliczek jako moment powstania obowiązku podatkowego	152
2.5.3. Zapłata a zaliczka	152
2.6. Koszty uzyskania przychodów dla sprzedającego	154
2.6.1. Papiery wartościowe	155
2.6.2. Inne składniki wchodzące w skład majątku spółki	155
2.7. Koszty uzyskania przychodów z tytułu nabycia składników majątku	156
2.8. Wydatki poniesione w związku z nabyciem przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części stanowiące koszty uzyskania przychodów	156
2.8.1. Informacje ogólne	156
2.8.2. Składniki nabytego przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części podlegające amortyzacji	157
2.9. Zasady ustalania wartości początkowej nabytych składników wchodzących w skład przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części	159
2.10. Dodatnia wartość firmy (tzw. <i>goodwill</i>)	160
2.10.1. Informacje ogólne	160
2.10.2. Sposób rozliczania dodatniej wartości firmy	161
3. Skutki sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części na gruncie podatku od towarów i usług (<i>Maciej Wilczkiewicz</i>)	162
3.1. Wyłączenie z opodatkowania i jego skutki dla sprzedającego	162
3.2. Sukcesja prawopodatkowa na gruncie podatku od towarów i usług	165
3.2.1. Informacje ogólne	165
3.2.2. Korekta podatku naliczonego przez kupującego	166
3.2.3. Wystawianie faktur korygujących po sprzedaży przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa	167
3.2.4. Rozliczenie podatku od towarów i usług	167
4. Skutki sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części na gruncie podatku od czynności cywilnoprawnych (<i>Agnieszka Gliwińska</i>)	169
4.1. Przedmiot opodatkowania	169

4.2. Podatek od czynności cywilnoprawnych a podatek od towarów i usług	170
4.3. Obowiązek podatkowy	170
4.3.1. Informacje ogólne	170
4.3.2. Przedawnienie	171
4.4. Podstawa opodatkowania i wysokość podatku	172
4.4.1. Wartość rynkowa	172
4.4.2. Wartość przedsiębiorstwa a wartość poszczególnych składników majątku	173
4.4.3. Dodatnia wartość firmy – <i>goodwill</i>	173
4.4.4. Stawki podatku	174
4.4.5. Termin rozliczenia podatku	174
4.4.6. Rola i odpowiedzialność notariusza za prawidłowe obliczenie i pobranie podatku od czynności cywilnoprawnych (transakcja w formie aktu notarialnego) wobec odpowiedzialności nabywcy	175
4.4.7. Zwrot podatku	177
5. Skutki sprzedaży przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa na gruncie podatku od nieruchomości (<i>Agnieszka Gliwińska</i>)	177
6. Skutki sprzedaży przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa na gruncie ustawy – Ordynacja podatkowa (<i>Agnieszka Gliwińska</i>)	178
6.1. Odpowiedzialność nabywcy	178
6.1.1. Solidarna odpowiedzialność podatnika	178
6.1.2. Zakres odpowiedzialności	178
6.1.3. Wyłączenie odpowiedzialności	179
6.1.4. Decyzja o odpowiedzialności	179
6.2. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania	180
6.2.1. Stan prawny do 31.12.2018 r.	180
6.2.2. Zmiany od 1.1.2019 r.	181